

Новий український правопис передбачає вживання **фемінітивів** – жіночих відповідників назв професій, звань і посад.

Це варіативна норма.

Як правильно утворювати українські фемінітиви згідно з новим Правописом?

У параграфі 32 «Іменникові суфікси» зазначається таке:

За допомогою суфіксів *-к-*, *-иц-(я)*, *-ин-(я)*, *-ес-* та інших від іменників чоловічого роду утворюємо іменники на означення осіб жіночої статі.

Найуживанішим є суфікс *-к-*, бо він поєднуваний з різними типами основ: *авторка*, *дизайнерка*, *директорка*, *редакторка*, *курсантка*, *студентка*, *фігуристка* та ін.

Суфікс *-иц-(я)* приєднуємо насамперед до основ на *-ник* (*верстальниця*, *набірниця*, *порадниця*) та *-ень* (*учениця*).

Суфікс *-ин-(я)* сполучаємо з основами на *-ець* (*кравчиня*, *плавчиня*, *продавчиня*) та на приголосний (*майстриня*, *філологиня*, *педіатриня*, *археологиня*).

Суфікс *-ес-* рідковживаний: *дияконеса*, *патронеса*, *поетеса*.

Під час творення можна послуговуватись і **простим правилом**: якщо можемо утворити слово за допомогою суфікса *-к-*, то утворюємо. Якщо з *-к-* не вдається, слово звучить неоковирно чи багато збігів приголосних – можна спробувати інші суфікси. Наприклад, *-иц-* (*науковиця*, *засновниця*, *очільниця*) або *-ин-* (*фахівчиня*, *шефиня*). Суфікс *-ин-* зарекомендував себе як продуктивний для утворення назв жінок за сферами наукової діяльності. Тому якщо вам потрібно утворити фемінітив для називання жінки за її належністю до наукової спеціальності, то саме тут можна спробувати цей суфікс. Визначаємо, що краще й коректніше звучить.

Деякі суфікси можуть утворювати **варіанти фемінітивів із однаковим лексичним значенням**: *акторка й актриса*, *водійка і водійчиня*, *мовознавиця і мовознавчиня*.

Обережним треба бути із **винятками**, адже в деяких випадках змінюється значення слова. Наприклад, *друкар* – особа, що працює в друкарні, у тому числі й жінка, та *друкарка* – жінка, яка друкує за комп'ютером. Дивимося у словники!

Мовна норма – це змінне явище. І змінюється вона за потреб суспільства. Фемінітиви позбавляють мову двозначності, роблять її недискримінаційною, дружньою до жіноцтва та ламають стереотипні уявлення про роль жінки в суспільстві. Чимало слів завжди вживали у формі чоловічого роду для позначення чоловіків і жінок. Наприклад: *академік*, *інженер*, *кандидат*, *ректор* тощо. Колись такі професії мали лише чоловіки. У процесі набуття їх жінками з'явилися і жіночі відповідники, які утворюються від іменників чоловічого роду – *інженерка*, *кандидатка*, *ректорка*.

Але також це повернення до джерел української мови. Фемінитиви віддавна були в нашій мові, що можна підтвердити, звернувшись до словників, які укладені у XIX столітті та на початку XX століття.

Радниця міністерки освіти і науки України Олена Масалітіна називає введення до Правопису фемінитивів «історичним моментом», а самі фемінитиви – «питомою рисою української мови».